

Henri Schepp en zijn gezin

Henri Salomon Schepp (1864-1944), Eveline Schepp-Maisonpierre (1869-1943), Rachel Schepp-Schepp (1894-?), Esther Horn-Schepp (1895-1944).

Henri Schepp moet in de kleine, zo'n vierhonderd zielen tellende Joodse gemeenschap in Maastricht enig aanzien hebben genoten. Dit valt af te leiden uit een bericht in het *Nieuw Israëlitisch Weekblad* uit 1904, waarin wordt gemeld dat hij met grote meerderheid van stemmen in de kerkeraad van de Joodse gemeente was gekozen. Heel lang zou hij er geen deel van uitmaken. In 1906 namen drie van de acht kerkeraadsliden hun ontslag, onder wie de nog maar net gekozen voorzitter. Waarover dit conflict ging, vermelden de notulen van de kerkeraad niet. Waarschijnlijk ging het erover dat Limburg sinds de dood van Louis Landsberg in 1904 geen opperrabbijn meer had en het opperrabbijn Salomon Heertjes moest delen met Noord-Brabant. De kwestie was waar deze zich moest vestigen: in Den Bosch of in Maastricht. Niet minder omstreden was de hoogte van de bijdrage van de gemeente in Maastricht aan diens wedde. Uit de notulen van de kerkeraad blijkt dat Schepp nog heeft gepoogd het drietal op andere gedachten te brengen, maar tevergeefs. Kennelijk in het besef dat hij bijna alleen stond in zijn overtuiging dat Maastricht de rabbijnzetel behoorde te zijn, gaf Schepp er nog datzelfde jaar de brui aan en nam ook hij ontslag uit de kerkeraad. Maar hij moet zich over zijn boosheid heen hebben gezet, want in 1908 maakte hij deel uit van het comité dat de plechtigheden organiseerde rond Heertjes' eerste bezoek aan Maastricht.

Over Schepp en zijn gezin is verder betrekkelijk weinig bekend. Hij was in 1893 getrouwd met Eveline Maisonpierre, die net als hijzelf was geboren in Maastricht. Zij kregen twee dochters: Rachel en Esther. Het lijkt erop dat het gezin trots was op zijn aanzien en zijn welstand, want zowel hun twaalfenhaljarige als hun vijfentwintigjarige huwelijksfeest kondigden zij aan in het *Nieuw Israëlitisch Weekblad*.

Dochter Rachel trad in 1913 als 'schrijfver' in dienst bij het Landbouwproefstation in Maastricht; in 1917 werd zij 'schrijfver op jaarloon' bij een vestiging van het ministerie van Waterstaat in de stad. Zij verloofde zich in 1918 met de Rotterdamse handelsreiziger Jonas Schepp, met wie zij in 1921 trouwde. Het paar verhuisde in 1923 naar Rotterdam, waar het in 1925 een zontje (Henri) en in 1929 een dochter (Hester Eveline) kreeg. In 1932 trok het gezin naar Den Bosch en vandaar in 1934 naar Vught. Jonas en zoon Henri zijn in 1943 in Sobibor omgebracht. Rachel en haar dochter overleefden de oorlog.

Esther was ten tijde van haar huwelijk in 1923 met de uit Sittard afkomstige agentuur- en commissiehandelaar Herman Heiman Horn eveneens kantoorbediende. Haar

man trok bij haar ouders en haar in. Dat gezin bewoonde toen een etage op Spilstraat 1, nadat het eerder in de oude binnenstad had gewoond in Sint Pietersstraat 40 en Sporenstraat 2. Niet lang hierna, in 1924, verhuisden Henri Schepp, zijn vrouw Eveline met dochter Esther en haar man naar een eengezinswoning in de Bourgognestraat nr. 70 in Wyck.

Het moet de familie toen goed zijn gegaan. Dit wordt bevestigd in de aanslagen voor de kerkelijke belasting van de Hoofdsynagoge in Maastricht. In de jaren tot en met de Eerste Wereldoorlog werd Schepp aangeslagen voor wat in de Joodse gemeenschap vermoedelijk een modaal inkomen was. Meteen na die oorlog steeg de hoogte van zijn aanslagen echter aanzienlijk. Vanaf 1925 daalde het weer tot wat vermoedelijk een gemiddeld inkomen was.

De innemend ogende Schepp, die te boek stond als handelsagent, handelde in zeer uiteenlopende zaken. Zo had hij in 1911 het alleenrecht op de verkoop van gereedschappen voor meubelmakers, timmerlieden en smeden en zocht hij vertegenwoordigers die deze artikelen aan de man konden brengen. Maar in 1921 was hij actief in een heel andere handel. Uit een advertentie in de *Limburger Koerier* van dat jaar blijkt dat hij zijn werk als verkoopagent voor een margarine- en voor een zeepfabriek staakte. Maar hij bleef actief in deze sector, want in 1924 zocht hij vertegenwoordigers om met een ander soort margarine bij kruideniers en andere winkeliers in levensmiddelen langs te gaan.

Met de zaken van schoonzoon Herman Horn ging het intussen minder goed. Hij werd in 1926 zelfs failliet verklaard. Een jaar later werd dit evenwel opgeheven, 'wegens gebrek aan actief', gebrek aan inkomsten om de schuldeisers te betalen. In de hierop volgende jaren moeten zijn zaken zich hebben hersteld, want vanaf het begin van de jaren 1930 werd hij in de kerkelijke belasting hoger aangeslagen dan zijn schoonvader. Waarin Horn zaken deed, is niet duidelijk. Wellicht zette hij zijn vroegere handel voort, misschien begon hij toen pas als handelsagent in textielwaren. Maar dit was niet het enige, want hij verkocht in elk geval ook bouwloten voor de stichting van een Joodsche Invalide, een ouderentehuis voor Joden.

De zaken van Henri Schepp liepen in de loop van de jaren 1930 geleidelijk terug en uiteindelijk behoorde hij tot de laagst aangeslagenen. Het kan goed zijn dat hij minder actief was: hij was in 1934 immers 70 jaar geworden. Al met al kon hij met enige tevredenheid terugblikken op een min of meer normaal leven. Zakelijk was het hem niet altijd voor de wind gegaan, maar hij en zijn vrouw hadden ook goede tijden gekend en hun dochters waren getrouwd.

Groot ongeluk bleef het gezin echter niet bespaard. Schoonzoon Herman Horn overleed op 16 juni 1939, 45 jaar oud. Zijn vrouw Esther zette zijn zaak als agent in textielwaren waarschijnlijk voort. En tijdens de bezetting moet het gezin, dat toen bestond uit

Henri, zijn vrouw Eveline en dochter Esther, als gevolg van de anti-Joodse maatregelen snel tot armoede zijn vervallen. Hiervan getuigt een advertentie uit oktober 1941, waarin een antieke klok en een spiegel te koop werden aangeboden. Een half jaar later, in 1942, stond het water Henri al zo aan de lippen dat hij in een advertentie in *Het Joodsche Weekblad* aanbod voor derden zaken te behartigen in Maastricht, 'speciaal levensmiddelen'. Veel kan dit niet hebben opgeleverd, zeker niet nadat de deportaties op gang waren gekomen.

Na grote deportaties van Joden uit Limburg in de zomer en het najaar van 1942 was de provincie in april 1943 'judenfrei' verklaard. Op 28 maart was bekendgemaakt dat alle Joden die er nog waren, op 10 april naar Kamp Vught moesten zijn overgebracht. Kort daarna, op 11 april, overleed Eveline Schepp-Maisonpierre in Maastricht.¹ Met haar gezin was zij dus aan deportatie ontkomen. Had zij zich hieraan kunnen onttrekken omdat zij te ziek was geweest? Of was het gezin ondergedoken, zoals ongeveer de helft van de Joden in Limburg had gedaan. Zo niet, dan moet haar dood voor haar man en dochter het sein zijn geweest onder te duiken. Waar zij waren ondergedoken en onder welke omstandigheden Henri en Esther Schepp op 16 november 1943 werden gearresteerd, is onbekend. Zeker is dat zij op 25 januari 1944 op een trein naar Auschwitz werden gezet, waar zij op 28 januari werden omgebracht.

Maastricht, P.J. Knegtman

---

¹ RHCL: Archief Burgerlijke Stand Maastricht/Overlijden, registratienr. 2595, akte 252.